

www tip

Zákoutí s poctivě odvedenou prací

Jsou projekty, které stojí tak trochu stranou pozornosti a které oceníme, až když se nám před očima pohotově objeví s porcí námi požadovaných informací. A nejenom těch rychlých, náhodně vytržených z kontextu. Jedním z takových projektů, který je tak trochu „one man show“, ale je za ním vidět spousta mravenčí práce, je *Slovník českých nakladatelství 1849–1949* (<http://www.slovník-nakladatelství.cz>) Aleše Zacha. Jak mohou návštěvníci stránek pozorovat, slovník je průběžně doplňován a zpřesňován. Autor slovníku je znám nejen svými publikacemi *Kniha a český exil 1949–1990*, *Stopami pražských nakladatelských domů* nebo *Nakladatelské Kladno*, ale i celou řadou článků a studií věnovaných nakladatelskému prostředí a svým působením v Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

Slovník obsahuje vše, na co jsme zvyklí, dokonce i loga nakladatelství. Nenapadá mě, co bych mohl vytknout. A tak nás může jen mrzet, že slovník pokrývá „pouze“ periodu jednoho století. A také trochu to, že česká literatura se nemůžeme pochlubit takovou výjimečnou perlou, jakou je Cambridge University Press <http://www.cambridge.org>, které bylo založeno roku 1534 dekretem Jindřicha VIII. a bývá často uváděno jako nejstarší nepřetržitě fungující nakladatelství na světě. Jeho historii je ostatně věnována samostatná kniha. To oxfordský rival Oxford University Press (<http://www.oup.com>) je přece jen o půl století mladší. Založeno bylo „až“ roku 1586. Snad i proto se všude uvádí, že první kniha v Oxfordu byla vytištěna již v roce 1478.

Zachův rozsáhlý projekt je ojedinelý i tím, že doposud neexistuje jeho papírový protějšek. Nicméně autor předpokládá, že pokud se mu podaří slovník připravit ke knižnímu vydání, bude vydán v pražském nakladatelství Libri. Nezbyvá než mu držet palce, byl by to vhodný doplněk *Lexikonu české literatury*, na jehož vzniku se tento badatel ostatně podílel. | Pavel Kotrla

ateliér

Spěchání za životem

Fotograf Imrich Veber

Svoji publikaci, zachycující život mentálně handicapovaných klientů příspěvkové organizace Marianum, věnoval fotograf Imrich Veber (nar. 1987) „všem, kteří nejsou jako ostatní“. Na české fotografické scéně nenajdeme mnoho mladých autorů, kteří se soustavně zabývají sociálním dokumentem, a budeme-li chtít zároveň dohledat fotografa, pro jehož práce můžeme uplatnit i přísná měřítka umělecké kvality, bude to úkol ještě náročnější. Mladým tvůrcům dnes schází empatie, soustavnost a pokora před dlouhou cestou k úspěchu. Opavský rodák Imrich Veber disponuje těmito předpoklady již ve svých třidvaceti letech. Cyklus snímků z opavského ústavu Marianum tak představuje výsledky dvouleté soustředěné práce tohoto studenta Institutu tvůrčí fotografie v Opavě a zároveň olomouckých dějin umění. A práce ještě není hotova, protože i téma života postižených lidí je bezedné. Hrdinové Imrichových snímků po životě dychtí, hledají ho, spěchají za ním. Občas je jejich cesta o něco trnitější, leckdy se naopak jedná o tichou lesní pěšinu, ale ve všech fotografiích — jak ve zmiňovaném cyklu, tak v dalším souboru HOMOurban — je chuť žít tím zásadním poselstvím. Přestože jsou si oba cykly v leccems podobné a je na nich zřetelný autorův rukopis, přece jen rozdíl najdeme. Veberův pohled na „člověka městského“ je přímější, syrovější a v tom dobrém slova smyslu zachycený z většího odstupu. A najde-li si zřetelnější obrysy, bude nepochybně jedním z „rentgenů“ společnosti těchto let. „Není ošklivých věcí. Jen ať se jich kouzelník dotkne svou hůlkou — a budou nádherné.“ Tento citát Jeana Dubuffeta uvozuje zmiňovanou publikaci z Mariana. A v souvislosti se zde prezentovaným dílem mě napadá, že Imrich Veber nemá kouzelnou hůlku, nýbrž fotoaparát. A nemění objekty svého zájmu, nýbrž nás a náš zrak.

Lukáš Bártil (1982) je historik umění, kurátor a fotograf.

přes rameno

Snad je to jen H_aluze

Za *H_aluzí* jsme se ještě neohlíželi. Snad je to proto, že Ústí nad Labem, kde vychází, je poměrně daleko, snad že *H_aluze* nevychází až tak často (zhruba jednou za čtvrt roku). Ale už jen letmé prolistování prvního letošního čísla ukazuje, že obsah je důvěrně známý. Snad až moc: recenze (po hříchu na knihy, které vyšly již před nějakou dobou), původní tvorba poetická (pár podařených veršů se jistě najde) i prozaická (o něco horší). Dále výhledy do světa hudby, divadla a filmu, materiál o docusoaps na českých televizních stanicích. Vše tak nějak předpokladatelné, běžný výběr oněch „CO“ (Co tam dáme? O čem budeme psát?) a běžné způsoby přidružených „JAK“ (Jak na to? Jak to mám pojmut?). Na to, že *H_aluze* vychází na půdě univerzity a většina příspěvků pochází ne-li přímo od studentů, pak od mladých autorů, je v tom všem jaksi málo drzosti, málo neotřelosti. Snad až na grafickou podobu časopisu či alespoň ten vtip se starými lepenými cenovkami. Celé to trochu evokuje stížnost Ondřeje Horáka ze čtrnáctideníku *A2*, že v literárních časopisech je vlastně to stejné co v denících, akorát jaksi pomaleji a zdlouhavěji, namísto aby se šlo do hloubky. Ale snad je to jen „haluz“, že zrovna tohle číslo *H_aluze* nepřináší důvod, proč se ohlížet déle. Příště to třeba bude jinak. | -jn-

